Posamezna številka stane 20 v.

89. številka. Maribor, dne 8 novembra 1918. Letnik X

STRAŽA

Naročnina listu:
Celo leto . . K 12·—
Pol leta . . . „ 6·—
Četrt leta . . „ 3·—
Mesečno . . . „ 1·20
Zunaj Avstrije:
Celo leto . . „ 15·—
Posamezne številke 16 vinarjev.

Inserati ali oznani... se računajo po 18 v... od 6 redne petitvrste: pri večkratnih oznanilih ... popust.
„Straža“ izhaja v na p... deljek in petek popol...
Rokopisi se ne vrača...

Uredništvo in upravništvo: Maribor Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govo... vsak dan od 11.—12. ure dopo...

Protest N. V. pri Wilsonu radi zasedenja našega ozemlja po Italijanih.

N. V. je poslalo Wilsonu sledečo brzojavko: Narodno veće, kot vrhovna oblast naroda SHS (Jugoslovanov) pozdravlja najoduševljenejše predsednika Wilsona, kot zastopnika pravice in svobode malih in tlačenih narodov, kot glasnika načela narodne samoodločbe, demokracije in trajnega miru med narodi, združenimi v ligi narodov.

Ker je Italija, v nasprotju s temi velikimi načeli, začela zasedati čisto narodno ozemlje in prihaja s svojimi vojnimi ladijami v naše luke, N. V. izrazajoče želje celega našega naroda, prosi predsednika velike amerikanske republike, da nam s svojo mogočno zaščito pomore, da država Slovencev, Hrvatov in Srbov nemoteno izvede skupno in v soglasju s Srbijo in Črnogoro državno ujedinjenje našega celokupnega naroda. Prosimo gospoda predsednika, da bi v svoji pravičnosti preprečil, da taka [illegible] ne bodo prejudic za rešenje našega narodnega vprašanja v duhu načela narodne samoodločbe.

Za Narodno veče:
Svetozar Pribičević, dr. Ante Pavelić.

Vojakom in kmetom!

Vojaki! Mladeniči! Vstopite takoj v jugoslovansko armado. Zglasite se v Mariboru ali v Celju v domobranski vojašnici. Domovina vas neobhodno potrebuje za vzdrževanje reda. S tem, da vstopite v našo obrambno armado, se ne vežete, da bi morali služiti za dolgo časa, temveč vojaška služba, katero boste sedaj opravljali, bo trajala samo tako dolgo, dokler ne bodo nastopile redne razmere. Torej bo vaša služba trajala le kratko časa.

Kmetje! Za prehrano ljudstva nujno potrebuje jugoslovanska vlada živil, sicer nastane radi gladu, ki preti mestnemu in delavskemu prebivalstvu, anarhija tudi med nami. Dovoz iz Hrvatske in iz Amerike je še sedaj nemogoč. Ko se bo beneška armada odpravila na sever, bo promet na železnicah zopet otvorjen in tedaj bomo dobili živila ne samo iz Hrvatske, temveč tudi iz Amerike. Sedanje rekvizicije so torej samo pomoč v sili, torej samo začasne rekvizicije. Prosimo vas, ne branite se sedaj oddati živine, žita, krompirja in mleka. Kar sedaj date, date za dobrobit tolizaželjene Jugoslavije. Ko bo Jugoslavija urejena, pa tudi bo konec rekvizicij, ker bo prišla pomoč od drugod.

Vojaki, kmetje! Prosimo vas, storite svojo dolžnost!

Rodoljubi! Voditelji!

Časi so resni. Ljudstvo marsikje ni poučeno o sedanjih razmerah, o položaju, o novi vladi, o Jugoslaviji in drugih važnih zadevah. Časopisi ne pridejo tako med ljudstvo kakor poprej, ker pošta redno ne deluje. Nujno potrebno je, da so sedaj inteligenti, rodoljubi in sploh voditelji ljudstva v ožjem stiku z ljudstvom in ga vsaj vsako nedeljo poučijo o položaju. Najbolje je, da se po končani službi božji na javnem trgu razloži ljudstvu, kako stojimo in kaj je treba ljudstvu storiti. Poučite ga, naj vojaki vstopijo v jugoslovansko armado, o potrebi narodnih straž, o nujni potrebi oddaje živine in živil dokler ne pride pomoč, o novi vladi itd. Uplivajte pomirjevalno na ljudstvo. Ljudi, ki širijo neresnične vesti in begajo ljudstvo, izročite oblasti.

Za narodni davek.

Z vso dušo je narod Slovencev, Hrvatov in Srbov pristal na svojo novo vlado. Toda treba, da pristane tudi s svojim žepom, svojim premoženjem ali vsaj z enim delom tega. Lepo je navdušenje, s katerim je narod pozdravil svojo slobodo; lepa so čustva, ki so se manifestirala o priliki največjega časa v življenju našega naroda. Toda vse to nam ne ohrani svobode, ako jej ne damo trdega temelja. Ta pa se mora zgraditi le z materijalnimi sredstvi, v prvi vrsti torej z denarjem.

Naše potrebe so velike, pa zato potrebujemo tudi mnogo denarnih sredstev, da zadostimo tem potrebam. Poleg tega pa smo navezani sami na sebe, pa bi žalilo naš narodni ponos, da bi se pustili v tem oziru podpirati od drugih. Ako smo že s pomočjo drugih prišli do svobode, odrecimo se vsaj pomoči tam, kjer ona ni potrebna, ker bi izgledalo kakor podpora nemarnosti in neopravičene sebičnosti.

Klicali smo: Živio, Wilson, osvoboditelj narodov, toda Wilson je hotel osloboditi le one narode, ki so svoje svobode res vredni. Mi pa moremo to dokazati le s tem, da za njo žrtvujemo tudi svoje premoženje.

Rekli smo „žrtvujemo“, toda ono, kar bi dali svoji državi, zapravo ni niti nikaka žrtev več. Ker, država Slovencev, Hrvatov in Srbov je osnovana na demokratskem načelu, a to znači, da je ona narod in narod država. To znači, da je interes celine tudi interes poedinca, a interes tega ob enem interes celega naroda. Kar torej daje pojedinec tej državi, daje enako celemu narodu, kakor samemu sebi.

Ko smo prej dajali državi davke in podpisovali različna vojna posojila, smo se res žrtvovali, ker, vsak vinar, ki smo ga takrat dali, se ni uporabljal na našo korist, temveč ravno na našo škodo, za naše uničenje. Tedaj davkov nismo plačevali sebi, ampak tujcu In koliko tega smo morali dati! V denarju in krvi! Toda danes se ne zahteva več krvi, ampak denarja, denarja in zopet denarja. Kako pa tudi ne bi ga dali, ko smo si svesti, da se porabi v našo korist. Ne samo naš narodni ponos, marveč tudi naš interes zahteva, da damo svoje imetje na razpolago Narodnemu svetu v okvirju možnosti.

Narodno veče je proglasilo, da se naša nova država osniva na temelju ekonomske in socialne enakosti. Ta beseda ne sme ostati le beseda, ali postati celo laž. A ne bi bila ekonomska enakost, bila bi nasprotno največja neenakost in krivičnost, ko ne bi vsakdo doprinašal napram svojim silam. Oni, ki so tekom vojne obogateli, morejo le tako potolažiti ogorčenje onih, ki so v vojni trpeli, ako en del tega premoženja vrnejo narodu. Zato je dolžnost premožnejših, da dajo mnogo več nego siromaki.

Med ljudstvom je mnogo zlata, srebra in drugih dragocenosti. Narodni svet bo sprejemal tudi darove te vrste. Kdor pa tega ne more, naj jih proda pri denarnih zavodih. Za denar sme biti vsakdo brez skrbi, ker bo Narodno veče skrbelo, da dobi tudi denar zopet ono vrednost, ki mu jo je slabo avstrijsko gospodarstvo odvzelo. Narodno veče pa bo moglo to storiti le, ako bo vlada v resnici materijelno močne in solidne države.

Svobodni državljani velike države Slovencev, Hrvatov in Srbov! Storite to državo v resnici močno in solidno, dajte jej, kolikor morete, od svojega premoženja. Predpišite si sami svoj davek, obdačite se sami in pokažite s tem, da ste res zreli za lastno državnost!

Italijani so že pripeljali moko Dalmatincem.

„Obzor“ poroča dne 2. t. m. iz Splita: Danes je en oddelek italijanske mornarice pristal v splitski luki. Italijanska mornarica je

LISTEK.

Pozdravljeni, bratje Slovenci, slišite klic ogrskih bratov.

Matjaž Küzma.

(Konec.)

Taki smo bili do jugoslovanske deklaracije. O tej seveda naši listi niso smeli veliko pisati, navduševati za njo še manj. Le redki, ki so imeli še občeslovenske časnike, so začeli gojiti tiho nado, da je tudi za nas napočila ura rešitve. Toda sosed sosedu še ne bi upal tega govoriti. Ko bi prišel k nam za Jugoslavijo agitirat, bi hodil kakor ob grobovih, ki ne čujejo, kaj jim govoriš. Gorje mu, kdor bi si to drznil. Madžarska vlada bi ga spremenila v solnčni prah. Kljub temu se je širila ideja, zlasti po vojakih, ki so si izkusili svet. Da, naši vojaki! Vojska jih je napravila narodne. Videli so, kako jim je njihova slovenščina po vsem svetu dobro služila, dočim madžarščine ni govoril živi krst razun rojenih Madžarov. Spoznali so, kako malo velja madžarščina. Izvedeli so pa v vojski tudi o težnjah drugih narodov ter o zahtevah svojih bratov Slovencev, ki so se navduševali za Jugoslavijo. Vendar se je doma govorilo o tem le med štirimi stenami. Na zunaj se ni smelo pokazati Da bi podpisovali deklaracijo, kakor so delali to drugi Slovenci, o tem še misliti ni bilo.

In vendar se je zgodil čudež. Teden dni pozneje, ko je Avstro-Ogrska ponudila roko za mir na podlagi Wilsonovih zahtev, so začeli ljudje govoriti: „Krali je dozvolil vsakemu narodu svoje pravice. Madžarov bo samo kakih 8 milijonov v eni državi; vsi drugi narodi napravijo svoje države. Mi Slovenci pridemo s štajerskimi Slovenci skupaj v jugoslovansko državo.“ In če še je kateri možakar dvomil o tem, mu je rekel sosed: „Ve pa je tudi naš Ivan tako rekel, ki je prišel na dopust!“

Narodna zavednost se je vzbudila iz skoro tisočletnega spanja. Misel o Jugoslaviji je našla tudi pri nas rodovitna tla. Toda naš narod na Ogrskem je brez vsake organizacije, brez vsake narodne izobrazbe Zato ne more za uveljavljenje jugoslovanskega načela veliko storiti. Če bi tudi začel, bi ga še močnejši Madžar nadkrilil in še v zadnjem hipu poskusil, da mu stopi na tilnik in ga zatre na večno smrt.

Zato se obračamo na Vas, bratje onkraj Mure. Ne pozabite nas, svojih bratov med Rabo in Muro. Nekdaj in zopet še ob avstrijskem manifestu se je govorilo o Jugoslaviji do Drave. Naši ožji bratje, panonski Slovenci na Štajerskem (ali Prleki), so spravili javnost do tega, da se govori o Jugoslaviji do Mure. Toda mi prekmurski Slovenci stanujemo onkraj Mure, od Ljutomera ob štajerski meji navzgor do Rabe. Ob Rabi stoji naša močna trdnjava Rabska Slovenja vas (Rabatotfalu) pri Sv. Gothardu. Jugoslavija sega torej do Rabe. Ne pozabite, rojaki, tega naglaševati. Nas je na Ogrskem okoli 100.000 Slovencev. Nas ne smete žrtvovati, če smo tudi majhen in najmanj zaveden, pa ne po lastni, ampak tuji krivdi, del jugoslovanskega naroda. Naobračam na brate konec Ševščenkove pesmi „Do mrtvih in živih in še ne rojenih rojakov mojih“:

Objemite, bratje moji,
najmanjšega brata,
naj se mati še nasmehne,
zaplakana mati!
Blagoslovite svojo deco
s trdimi rokami,
in umito poljubite
s prostimi ustnami!
In pozabi se sramotna
davna zgodovina,
oživi spet dobra slava
naše pokrajine,
in svit jasni, nevečerni
tiho spet zasveti . . .
Prosim vas, rotim vas, bratje,
dajte se objeti!

bila burno pozdravljena. Poveljnik oddelka je šel na kopno. Šli so mu nasproti zastopniki Narodnega veća ter mu sporočili osnutje jugoslovanske države. Potem ko so izročili mestu večjo množino moke, so Italijani zopet odšli.

Iz Zadra pa javljajo dne 4. t. m.: Včeraj so došle 3 italijanske torpedovke na Vis ravno v času, ko je meščanstvo manifestiralo za državo S. H. S. Ko so se častniki izkrcali in informirali, za kaj se gre, so Hrvatom na Visu iskreno častitali, da so se oslobodili 800 letnega suženjstva. Ko so doznali, da je mesto slabo preskrbljeno s hrano, so izkrcali nekaj živil in potem odšli. Enako se je zgodilo na otoku Lastovcu.

Zastopniki Jugoslovanov klicani na Krf.

Odposlanci N. V. Viljem Bukšeg, Trešič-Pavičič in Čok so naznanili vladam entente, da so prevzeli v imenu N. V. bivšo avstro ogrsko mornarico v posest naroda SHS Zato protestirajo, da so bile uničene vojne ladje »Viribus Unitis«, »Frankopan« in »Cirkvenica« ter prosijo, da se v bodoče preprečijo enaki sovražni čini proti naši državi. Na ta protest je dospel po Clemenceau-u, Lloyd George-u, House-u in Orlandu podpisan brezžični brzojav, naj naši odposlanci takoj odpotujejo na Krf. Odposlanci so zaprosili N. V., naj jih potom brezžičnega brzojava akreditira pri zapovedniku entine mornarice na Krfu ter da potrebne inštrukcije.

Prihod Italijanov v Trst.

Odposlanci tržaškega mesta in sicer dva Italijana in dva Jugoslovana, so se odpeljali danes teden v Benetke, da zaprosijo pomoči, pred vsem živeža. Beneški štacijski poveljnik se je obrnil brzojavno na generala Diaza. Ta je takoj odgovoril, da pošlje Trstu pomoč. Potem. ko je dr. Tomašič brzojavil uspeh dogovora jugoslovanskemu odboru v Ženevi, se je torpedovka vrnila v Trst, kamor je dospela v nedeljo opoldne. Ob štirih popoldne pa so se pojavili pred Trstom Italijani s šestimi ladijami. Na obali so jih dočakali jugoslovanski mornarji s trobojnicami, oddelek bivših srbskih vojnih vjetnikov s srbsko trobojnico in italijanske korporacije z italijanskimi znaki. Izkrcal se je general z večimi štabnimi častniki ter odšel burno pozdravljen na bivše namestništvo, kjer ga je v imenu N. S. pozdravil dr. Rybar ter se mu zahvalil za hitro intervencijo. General je odgovoril, da ga veseli patriotska solidarnost vseh narodnosti in strank v Trstu ter izrekel nado, da bo ta solidarnost trajala tudi zanaprej. Padlo je v oči, da je v svojem odgovoru govoril vedno o »Vašem Trstu«, a ni rekel, da smatra Trst za italijansko mesto.

Italijani v Istri in Dalmaciji.

Italijani so se izkrcali zadnje dni v velikem številu v istrskih obmorskih krajih in tudi v Dalmaciji. Dne 5. nov. zjutraj je priplula v Zader italijanska topničarka ter je izkrcala 100 mož in nekaj častnikov. Zasedli so urade ter razobesili na mestni hiši italijansko zastavo.

Italijani v Logatcu.

Italijani so prišli v Logatec. Mogoče se jim posreči prestriči velik del avstrijske armade; s tem bi bilo pomagano nam, ker bi armada počasi in v redu odhajala domu.

Srbi v Sarajevu.

Iz Budimpešte se z dne 7. novembra poroča, da so srbske čete dne 6. nov. ukorakale v Saralevo. Srbska armada je prekoračila Donavo in Savo.

Bosna v naših rokah.

Vso Bosno je zasedla jugoslovanska armada. Srbi so zasedli tudi velik del Hercegovine.

Srbski kralj Peter v Belgradu.

Srbski kralj Peter je prejšnjo sredo odpotoval iz Krfa v Belgrad, kjer so ga pričakovali že včeraj. Pripravljajo mu zelo slovesen sprejem.

Položaj v Slavoniji in v Sremu.

„Hrvatski Riječi“ poroca neki prijatelj, ki se je vrnil iz Slavonije. Od tam so se širili pretirani glasovi, ki jih zunanje časopisje še tendencijozno pretiralo. Omenjeni zaupnik „H. R.“ je obhodil vso Slavonijo od Broda do Rume ter pravi, da vlada povsodi mir, izvzemši nekoliko nereda, ki je vladal. V vseh mestih Slavonije so z veseljem pozdravili našo svobodo, povsod so izvešene hrvatske, srbske in slovenske zastave. Madžarske in nemške čete, ki se od tod vračajo v domovino, se puste mirno razorožiti. Ljudstvo pričakuje čete mirno in ko jih nasiti, gredo mirno proti domu. V vseh mestih so pododbori N. V. in Narodne straže nastopajo zelo energično. V nekaterih kraih je prišlo do večjih izgredov, a Narodno straža je napravila takoj red.

Francozi v Osjeku.

Franzozi so že v Osjeku in Vukovaru v Slavoniji.

Hrvatski list očita Boroeviču krivdo nerednega umikanja.

Zagrebške »Novosti« pišejo, da nosi maršal Boroevič glavno krivdo zavoljo nerednega umikanja svoje armade in opasnosti, katera preti našim krajem vsled razpršenja armade. Ko se je proglasila Jugoslavija, se Boroevič ni postavil v službo Narodnega veča in kretanja armade ni uredil tako, da se odstrani pogibelj naše domovine.

Ententine čete pojdejo pred Dunaj in Budimpešto.

Zagrebške »Novosti« poročajo, da prevladuje v hrvatski javnosti mnenje, da bodo ententine čete korakale proti Dunaju in Budimpešti.

Pričetek pogajanj za premirje z Nemčijo.

Nemški državni kancelar princ Maks bavarski je dne 6. nov. izdal sledeči oklic:

Predsednik Wilson je danes odgovoril na nemško noto ter naznanil, da se zavezniki Združenih držav strinjajo s 14 Wilsonovimi točkami, v katerih so bili označeni mirovni pogoji, izvzeta je samo ona točka, ki se tiče prostosti morja. Pogoje za premirje bo pa označil maršal Foch. Da se napravi konec krvoprelitju, je nemška vlada imenovala odposlance, ki bodo sklepali premirje in ki ki so že odpotovali na zahod. Da pa pogajanja za premirje ne bi trpela vsled nemirov in izgredov v notranjosti, se nemški narod poziva, da skrbi za mir in red ter da na ta način podpira sedanjo nemško ljudsko vlado.

Revolucija v nemški vojni mornarici.

Vsa nemška vojna mornarica, ki se nahaja v Kielu, se je spuntala. Revolucijonarji so sneli raz ladij vse cesarske zastave in jih nadomestili z rdečimi. Cesarske zastave so pa pometali v morje. Uporni mornarji so se tudi polastili vojnega pristanišča, utrdb in mesta Kiel. Ces. guvernerja v Kielu, admirala Southona so pa vrgli v ječo. Tudi mestna policija se je pridružila upornikom. Uporniki so si izvolili vojaški svet ter razglasili, da se mu morajo pokoriti vse vojaške in državne oblasti v Kielu. Polastili so se tudi kontrole nad živili, odpravili cenzuro, proglasili generalni štrajk ter izdali na vojaštvo in prebivalstvo sledeči oklic: „Odbila je ura naše usode. Moč se nahaja v naših rokah! Nobenega nepremišljenega koraka! Skrbite za varnost in red, ne plenite in zabranjujte ropanja! Vse strokovne organizacije so na naši strani. Približali so se svojemu cilju.“

Na vojni ladji „Kaiser“ so uporni mornarji ustrelili poveljnika ladje in enega drugega častnika. Vhodi v mesto so zastraženi s strojnimi puškami. Na gradu pruskega princa Henrika so odstranili cesarsko zastavo in jo nadomestili z rdečo zastavo. Ker je v pristanišču v Kielu zasidrano večinoma vse nemško vojno brodovje, ki se sedaj nahaja v oblasti upornikov, je postal položaj Nemčije skrajno opasen, kajti revolucija se širi z bliskovito naglico po vseh večjih nemških pomorskih mestih. V Hamburgu, kjer so proglasili generalni štrajk, je prišlo do zelo krvavih spopadov. Uporni mornarji so prisilili vojaštvo, da se jim je moralo pridružiti. Koliko oseb je bilo pri teh krvavih spopadih ranjenih in ubitih, še ni znano.

V Kielu in Hamburgu so odprli vse vojaške in državne jetnišnice in po ulicah drvijo nepregledne množice ljudstva, ki prepevajo uporne pesmi. Vojaški svet v Kielu je sklenil, da vojno brodovje tudi na cesarjevo povelje ne zapusti pristanišča, da so odpravljene v mornarici vse šarže ter da uživa vsak prostak popolno osebno svobodo. — Tudi v bližnjih nemških pomorskih mestih: v Altoni, v Lübecku, v Wilhelmshafnu se vedno bolj širi uporno gibanje. — Uporniki zahtevajo, naj nemški cesar Viljem odstopi.

Novi deželni zbor štajerski.

V sredo, dne 6 novembra, popoldne, se je vršila v graškem deželnem dvorcu prva seja novega štajerskega deželnega zbora, ki je sestavljena iz 20 zastopnikov nemških štajerskih svobodomislecev, 20 štajerskih nemških krščanskih socialcev in iz 20 štajerskih nemških socialdemokratov, med temi je tudi neka ženska oseba po imenu Marta Tausk, torej zavsem iz 60 zastopnikov.

Za predsednika začasnega štajerskega deželnega zbora je bil izvoljen nemški nacionalec poslanec dr. Hofmann, za podpredsednika pa krščanski socialec poslanec Hagenhofer in socialni demokrat poslanec Pongratz. Na tem zborovanju ni bilo prav nobenega zastopnika Slovencev, ker nočejo z Gradcem nič več imeti opraviti, marveč se smatrajo samo za državljane Jugoslavije. V svojem uvodnem nagovoru je predsednik med drugim izvajal sledeče: Ker je odstopil štajerski cesarski namestnik grof Clary in je dežela sedaj brez cesarskega namestnika in ker je tudi odstopil deželni glavar grof Attems, je prešla vsa vladna moč in uprava nemške štajerske dežele v oblast nemškega Narodnega sveta, dočim se je slov. del dežele odcepil in si uredil lastno upravo. Nato se je vršil krst Srednje in Gornje Štajerske, kateri so dali ime „Dežela Štajerska.“ Določili so, da bode zastopalo „Deželo Štajersko“ začasno 60 navzočih udov, kateri si izvolijo iz svoje sredine 12 deželnih odbornikov, ti si pa zopet izvolijo iz svoje sredine dež. glavarja in dva namestnika. Ko so bile nato prečitane in odobrene vse točke nove začasne ustave za „Deželo Štajersko“, se je vršila volitev deželnega glavarja in dveh njegovih namestnikov. Za deželnega glavarja, ki je tudi obenem štajerski namestnik, je bil izvoljen nemški nacionalec, dosedanji deželni odbornik pl. Kaan, za namestnika pa krščanski socialec dr. Rintelen in socialni demokrat Pongratz.

Končno je še bil izvoljen takozvani likvidacijski odsek, obstoječ iz teh članov: grof Edm. Attems, Hagenhofer, dr. pl. Kaan, Pongratz in dr. K. Verstovšek, ki ima nalogo, da porazdeli vse deželno premoženje in tudi dolgove med nemški in slovenski del nekdanje Štajerske.

Politične vesti.

Narodno veče naznanja tujim državam ustanovitev Jugoslavije. Dne 31. oktobra 1918 je poslalo Narodno veče angleški, francoski, severnoameriški, ter srbski vladi sledečo naznanilo: Država Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki se je ustanovila na ozemlju Jugoslovanov, ki je dosedaj pripadalo v sestav bivše avstro-ogrske monarhije in ki je pripravljena, da stopi v skupno državo s Srbijo in Črnogoro, izjavlja formelno, da se ne nahaja v vojnem stanju z zveznimi državami. Ona je srečna, ker more izjaviti, da smatra zvezne države za prijateljske države in pričakuje, da ji bodo one v soglasju s proglašenimi načeli dale na mirovnem kongresu svojo močno podporo, da se zajamči suverenost in zjedinjenje vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov. O tej priliki naznanja tudi zveznim državam, da se vojna mornarica, ki se je do sedaj nahajala v posesti avstro-ogrske monarhije, nahaja od sedaj naprej v posesti Narodnega veča Slovenskev, Hrvatov in Srbov. Izvesila je hrvatsko narodno zastavo.

Nemško-avstrijska država in Jugoslovani ter Čehi. Nemško-avstrijska država je naslovila na Wilsona noto, v kateri pravi, da priznava češko in jugoslovansko državo. Ako se sporna vprašanja med nemško-avstrijsko na eni ter češko in jugoslovansko državo na drugi strani ne bodo mogla rešiti potom medsebojnega sporazuma, naj se predložijo mirovnemu razsodišču. Glede določitve mej so pripravljeni, da se tam, kjer ne bi se mogli sporazumeti, izvrši ljudsko glasovanje; to ima veljati tudi glede ureditve mej med Jugoslavijo in Italijo.

Furlanija in primorska mesta. Vračajoči se begunci prinašajo čudne vesti iz tujine s seboj. Pravijo, da sta Trst in Gorica izgubljeni, da prideta skupno s Furlanijo pod Italijo. To ni res in se ni potreba bati! Furlanija spada narodnopisno in zemljepisno k Italiji. Ista je le nadaljevanje velike severnoitalijanske nižine in v njej prebiva le majhen odlomek Furlanov, katerih večina biva v Italiji. Zgodovina srednjega veka ta pozna kot posebni narod, in se jih navadno tudi danes tako smatra, imajo svojo literaturico. Oni se morajo spojiti z onimi onstran meje v celoto. Meja naj gre ob železnici Gorica—Udine in ob Soči od Podgorskega mosta do izliva. Pusti se jim še magari Krmin in Tržič. Zato pa moramo dobiti mi Beneško Slovenijo. Brda in Gorica spadajo k Jugoslaviji. Prva so izključno slovenska, Gorica pa ima večino slovensko in ostane na vsak način jugoslovanska. Torej le ne obupovati! — Med Furlanijo in Trstom se gre pet ur po slovenskih tleh in je tako torej Trst ločen od Furlanije. Mosta med Trstom in Furlanijo ni mogoče napraviti. Slovenske vasi med tema dvema pa pod nobenim pogojem in pod nobeno ceno ne bodo prišle pod Italijo. Mesto Trst je laška kolonija v slovenski krajini in spada k Jugoslaviji. Mi pa mu moramo priznati popolno avtonomijo. Slednjič pa opozarjamo italijanske trgovce v Trstu, da lahko Jugoslavija razen Goriške dirigira svoj promet preko Reke. V tem slučaju si prihrani pri vožnji precejšnje stroške, ker se skrajša pot po

Ljudje! Skrbite za red in mir!

morju približno za 10 ur, pot na suhem pa za 6 km. Na izgubo bi bilo le mesto Trst. Toliko le v tolažbo! — Goričan.

„Marburgerca“ hujska. Kdor tega ne verjame, naj čita list od dne 7. nov. Ubojev, tatvin in plenjenja so krivi Jugoslovani. Tako pise „Marburgerca“, da so slovenski delavci v Hrastniku ubili žandarja Kuraša, da je slovenski poročnik Lončarič ustrelil brez povoda korporala Samša in da nemški vojaki 47. polka, ko so odhajali, niso prav nič plenili, temveč se je izročil ključ od skladišča Jugoslovanom. Ker je skladišče oplenjeno, se iz te pisarije sklepa, kakor da bi bili edino Jugoslovani tisti, ki so plenili. Tako nesramno zavito piše v teh dneh mariborsko vsenemško glasilo, dasiravno se je baje naše voditelje od nemške strani zagotovilo, da list ne bo prav nič več žalil naših ljudi. Nemci so torej snedli besedo Vsenemško trobilo pa tudi nesramno laže. Vsi vemo, da so se skladišča oropala in da so Nemci po celih vozovih oropano blago spravljali v svoje hiše in proti severu. Dolge kolone vozov in avtomobilov smo videli težko obložene z vojaškimi predmeti in živili voziti iz Maribora proti Gradcu. Za spravljanje eraričnega blaga proti severu so se nemški vojaki posluževali celo vozov, v katere so napreženi psi. Nemcem ni bilo pregrdo nobeno sredstvo, samo da oškodujejo jugoslovansko državo. Radi tega je tem bolj nesramno, če „Marburgerca“ vali krivdo na Slovence. Opozarjamo merodajne kroge, naj bodo oprezni, saj je vsenemška poštenost znana že vsemu svetu.

Hujskanja „Marburger Zeitung“! O tem se nam še piše: Včerajšna »Marburger Zeitung« ima celo vrsto hujskajočih in Slovence žalečih notic. V neki taki notici pripoveduje, da je nadporočnik Lončarič brez uzroka ustrelil nemškega korporala Samuha. List prikazuje vso stvar tako, kakor, da bi bil Samuh nedolžna žrtev slovenskega nasilstva. Mi smo se o vsej stvari informirali na pristojnem mestu ter dognali sledeče: Korporal Samuch je razgrajal v neki gostilni in grozil s puško in tudi na ulici je ljudem grozil z orožjem. Patrulja, ki je hotela Samucha razorožiti, se je Samuch zoperstavil ter ji grozil. Nadporočnik Lončarič je rabil orožje le v silobranu in je postopal popolnoma v smislu obstoječih vojaških predpisov. Gotovo treba obžalovati vsako človeško žrtev, ker jih je padlo itak dosti na raznih frontah in je vsako človeško življenje v zaledju temveč vredno. Toda kdor se noče pokoriti disciplini, naj pripiše samemu sebi, ako ga zadenejo posledice njegovega postopanja. Naši vojaki so ustrelili tudi na kolodvorih vsega skupaj šest nemških vojakov, ki so ropali in plenili. Kaj so hoteli drugega napram oboroženi tolpi? Pustiti, da ropajo naprej? Saj je itak tiste dni vladala v mestu popolna anarhija, dokler se ni energičnemu nastopanju našega vojaštva posrečilo, da je napravilo red. Mesto, da bi bili nemški govoreči meščani zato hvaležni, pa njih glasilo uprav nesramno hujska proti vsemu, kar je slovensko. Vsa moč in oblast na Spodnjem Štajerskem in torej tudi v Mariboru je danes v naših rokah in mi ne le, da nismo nikakemu Nemcu skrivili lasu, nismo niti poskusiti, da bi se maščevali nad onimi, ki so zakrivili toliko zločinov nad našimi ljudmi. To našo strpnost tolmači »M. Z.« tako, da bo smela tudi zanaprej lagati o Slovanih, kakor je to delala do sedaj. Toda tu se umazano glasilo zelo moti. Tudi slovenska potrpežljivost ima svoje meje in »M. Z.« sme biti prepričana, da zadene tudi njo za njeno hujskanje kazen, ki jo bo občutila tako, da jo bo za vselej minulo veselje, nadeljevati svoj zastupljajoči posel.

Nemška fakinaža v Mariboru. Ko je prešla moč in oblast v Mariboru v naše roke, so se Nemci potuhnili in mnogi so se tudi skrili. Sodili nas so po sebi in pričakovali, da se bomo maščevali za zločine, ki so jih zagrešili nad nami leta 1914. Ko so pa uvideli, da slovenska oblast ne skrivi nobenemu Nemcu lasu, jim je začel rasti greben, in sedaj že izzivajo po mestu, kakor nekdaj. Nosijo izzivalno frankfurtarce in izzivajo naše ljudi. Mi te ljudi opozarjamo, naj bodo pametni in naj se lepo mirno udajo v svojo usodo, ker bo tako najbolje za njih.

„Deutscher Montag“ — pred sodiščem. Letos meseca maja je mariborski „Deutscher Montag“ prinesel hujskajoči članek, v katerem je pozival spodnještajerske Nemce in nemškutarje na plan, naj gredo v Družmirje in razbijejo od dr. Verstovšeka sklicani shod. Ta članek je izšel v „Deutscher Montag“, dasiravno je bil od politične cenzure konfisciran. Politična oblast je prvotno list ustavila, a je na posredovanje mariborskih Nemcev zopet dovolila izdajanje lista, urednik Norbert Jahn in lastnica Karolina Kralik pa sta bila naznanjena državnemu pravdništvu. Okrajno sodišče v Mariboru je oba oprostilo; sodil je znani deželnosodni sodnik Avgust Modrinjak, zato niti nismo pričakovali drugačne sodbe, ker vemo, da vrana vranj oči ne izkljuje. Okrožno sodišče je pod predsedstvom svetnika Kronasserja oprostilno sodbo potrdilo. Nov dokaz, kako nevzdržne razmere vladajo pri naših sodiščih. Nemški listi po razsodbi mariborskih sodnij smejo torej neovirano priobčiti konfiscirane hujskajoče članke!

Na mariborskem glavarstvu se je marsikaj spremenilo, marsikaj pa je ostalo pri starem. Nekateri gg. uradniki se še vedno ne morejo uživeti v to, da so nastopili novi časi. Tako se je dogodilo te dni, da je nekdo vprašal na hodniku glavarstva, kje je Narodni svet. Odgovor je glasil: »Was? Ich verstehe nicht.« Gospodje se bodo pač morali odvaditi temu »Ich verstehe nicht.«

Celjski magistrat v slovenskih rokah. Minulo sredo so v Celju slavili narodni praznik. V mestu se je zbralo na 10.000 ljudi, ki se je uvrstilo v sprevod, ki se je pomikal po glavnih mestnih ulicah. Iz Savinjske doline so prišli naši fantje na konjih. Pred magistratom je ljudstvo burno zahtevalo odstop nemškega župana in občinskega zastopa. Klicalo je voditelje. Dr. Benkovič je govoril iz balkona mestne hiše. Vsled teh dogodkov je odstopil župan Jabornegg z obč. zastopom vred. Vodstvo občinskih poslov je prevzel slovenski komisar Lukan. Na magistratu veje slovenska trobojnica. Enako so slovenski fantje izvesili slovensko trobojnico na »Deutsches Haus«.

Sv. Trojica v Slov. goricah v slovenskih rokah. Župan Golob je odstavljen. Županske posle je prevzel slovenski zdravnik dr. Weixl. Nemške napise bodo odstranili v 48 urah.

Ljutomer. Naša manifestacija se je dne 3. t. m. sijajno obnesla. Že na predvečer so bile vse narodne hiše in tudi nekaj nemškutarskih z narodnimi zastavami, transparenti in cvetličjem okrašene. Okna so bila razsvetljena. V nedeljo so se zbrala po slovesni sv. maši vsa narodna društva in občinstvo pri g. V. Kukovecu, odkoder se je pomaknil sprevod, na čelu banderij, dekleta v narodnih nošah, župani okraja, telovadni društvi Orel in Sokol, slov. pevsko društvo, vojaki, vojni vjetniki in nebroj občinstva po okrajni cesti na cerkveni trg, čez Stari trg na Glavni trg pred okrajno glavarstvo. Raz balkona okr. glavarstva, okrašen z narodnimi trobojnicami, so govorili g. V. Kukovec, novi župan g. A. Misja, g. Petovar, g. dekan Ozmec in prekmurski rojak Cogan iz Črenšovec, ki je vzbujal največje zanimanje in navdušenje. Dal Bog, da se želje naših zatiranih bratov onstran Mure prav kmalu izpolnijo! Po vsakem govoru je pelo slovensko pevsko društvo razne narodne himne. Vsa slovesnost se je mirno z vzorno disciplino vršila.

Slov. Bistrica. Narodni svet za slovenjebistriški okraj je pozval ravnateljstvo južne železnice, da čim najhitreje uvede potrebne vlake južno od Maribora in ne protežira samo nemških krajev. Poštno ravnateljstvo v Gradcu pa je Narodni svet pozval, da odpravi mizerne razmere na poštnem uradu v Sl. Bistrici. Slovenske časopise iz Ljubljane dobivamo še le čez tri dni, „Slov. Gospodar“ iz Maribora pa se je pred kratkim vozil v Slov. Bistrico kar 4 dni. -- Med slovenjebistriškimi Slovenci vlada vsled našega Vstajenja velikanska navdušenost, nič manjša ni poparjenost nemčurjev, ker vedo, da se bliža dan obračuna. Zapeljane Slovence v zadnji uri opominjamo, da takoj prepeljejo svoje otroke iz nemške šole v slovensko, ker bodo sicer ta svoj narodni greh še globoko obžalovali, posebno pa uradniki.

Konjice. Torek, dne 29. oktobra, je bil za nas slovenske Konjičane velepomemben dan. Proslavljali smo dan svobode s sijajno uspelo manifestacijo. Ko je imenovanega dne v jutro zaplapolala na tukajšnjem Narodnem domu po presledku dolgih let zopet narodna trobojnica, so marsikomu stopile solze v oči. Ne dolgo potem so tudi ostali konjiški Slovenci lepo okrasili svoja poslopja s trobojnicami ter pokazali s tem, da smo postali svobodni gospodarji na domačih tleh. Okoli 7. ure zvečer pričeli so pokati topiči in slovensko ljudstvo se je jelo zbirati pred čarobno razsvetljenim Narodnim domom, odkoder se je imel ob osmih zvečer vršiti slavnosten sprevod po trgu. Udeležili so se sprevoda z malimi izjemami vsi konjiški Slovenci in Slovenke. Sprevod je vodil načelnik tukajšnjega Narodnega sveta, trgovec Ogoreuc ml. Kot reditelja sta mu pomagala g. uradnik Kropej in gdč. dr. Rudolfova. Na čelu sprevoda je korakala mladina z lampijončki v narodnih barvah. Tej je sledila nebrojna množica, prepevaje narodne pesmi in klici „Živela Jugoslavija!“, „Živel dr. Korošec!“ itd. so se neprestano glasili ter doneli po trgu in iz svečano razsvetljenih oken pozdravljali so Slovenci manifestante z navdušenjem, dočim so se konjiški Nemci in nemškutarji poskrili kakor ščurki v svoje luknje. Petje je vodil zelo spretno nadučitelj g. Serajnik, ki je, ko je sprevod prišel pred slovensko šolo, dal tudi duška neizmerni radosti vseh manifestantov v lepem nagovoru na zbrano množico. Viharni živio-klici sledili so govoru. Ko se je sprevod, nemoteno od tukajšnjih Nemcev in posilinemcev zopet povrnil pred Narodni dom, je vnovič zadonela iz grl vseh „Lepa naša domovina“, nakar so se podali manifestanti v notranje prostore Narodnega doma, kjer se je pričela prava ljudska zabava. Med govori — omenjam posebno krasne nagovore odvetnika dr. Rudolfa in veleposestnika g. Napotnika — na zbrano množico so se vrstile slovenske pesmi in še le pozno v noč razšel se je narod, ki je pokazal s svojo veličastno in dostojno manifestacijo, da je vreden one svobode, po kateri je brezuspešno hrepenel skozi stoletja.

Slika z graške ulice. Graška „Montagszeit.“ piše: „V Gosposki ulici se je dogodil predvčerajšnjim sledeči čuden slučaj: Neki višji general je po daljši vožnji prišel v Gradec, ne da bi znal, kaj se je dogodilo zadnje dni v zaledju. Ker ni nosil kokarde, sta ga dva mlada častnika fiksirala, sta ga vprašala, zakaj jih fiksira. Zahteval je imeni mladih ljudi. Toda že se je nabrala gruča ljudi, ki je postajala vedno večja. Začeli so groziti generalu ter klicati: „Pobite ga, to je Čeh!“ General pa je odgovoril v dobrodušnem narečju: „Otroci, poslušajte; Sem rojen Dunajčan in bil sem dolga leta poveljnik pešpolka št. 1. s katerim sem doživel mnogo bojev in bitk ter pričakujem, da me pustite neovirano dalje.“ Tu pa se je razpoloženje preobrnilo in general je postal naenkrat središče burnih ovacij. Taki prizori se ne morejo dovolj obsojati. Hočemo živeti s Čehi in Jugoslovani v miru in upamo, da se bomo v bodoče bolje razumeli, nego dosedaj. To pa bi pri takih otročarijah ne bilo mogoče. Kakor hočemo Nemci, da bomo varni na Češkem in v Jugoslaviji, tako mora biti Jugoslovan in Čeh varen pri nas. Konec!“ Zelo dobro in pametno in ko bi vsi nemški listi vedno tako pisali, bi bilo razmerje med nami in njimi kmalu razmerje dveh sosedov, ki živita v najboljšem prijateljstvu. Mi Jugoslovani smo dokazali, da želimo z njimi živeti v miru s tem, da se ni na naši zemlji niti enemu Nemcu skrivil las, nasprotno pa je nemška drhal še pred tednom dni pobijala šipe slovenskih hiš. Seveda je bila vse to le posledica hujskanja obeh mariborskih nemških listov. „Marburger Zeitung“ je sicer zadnje dni pisala v **pomirjevalnem smislu, toda že današji „Deutscher Montag“** priobčuje dopis, ki mu je baje došel iz Zagreba in ki je čisto navadna nesramnost. Mi smo za popolno tiskovno svobodo, toda v teh časih treba, da si je vsak časnikar svest odgovornosti, ki jo ima napram javnosti. Kakor se vidi, se „Deutscher Montag“ te odgovornosti ne zaveda.

Narodni praznik mlade Jugoslavije so fantje v Št. Ilju pri Velenju pozdravili z veličastnim streljanjem. Po celi Šaleški dolini so bile slišati salve šentiljskih topičev, ki so štiri leta počivali in rjaveli v podstrešju. Vmes so donele jugoslovanske himne v od mogočnega kresa razsvetljeno noč. Živela dolgo in težko pričakovana Jugoslavija!

Radgona se brani Jugoslavije. Radgonski mestni svet je dne 31. okt. sklenil protest proti priklopitvi Radgone v Jugoslavijo. Mestni svet pravi, da je pretežna večina prebivalstva mesta Radgone — nemška. Sklicuje se na »prastari« značaj mesta in na ljudsko štetje. Vsi dokazi so jalovi. Povemo, da radgonskim Kodoličem, Čeričem in Jagodičem vsi protesti ne bodo prav nič pomagali. Radgona in še mnogo drugega ozemlja v njeni bližini bo na vsak način pripadalo Jugoslaviji!

Justični uradniki odvezani zaprisege. Avstrijski justični minister dr. pl. Vitorelli je izdal ukaz na vse predsednike deželnih višjih sodišč, da so sodniki, državni pravdniki in sploh vsi justični uradniki odvezani svoje zaprisege tako dolgo, dokler so v službi sedanjih narodnih vlad. Nadalje zaukazuje, da je opravljati justične posle tudi v bodoče, kakor dosedaj, dokler ne bodo veljavne kake druge tozadevne odredbe. V spornih slučajih razsoja justično ministrstvo.

500 srbskih častnikov, ki so bili vjeti v Solnogradu, je prišlo v Ljubljano, kjer zdaj organizirajo naše vojaštvo.

Generala Sarkotiča, prejšnjega komandanta za Bosno in Hercegovino, so vjeli in v Zagrebu zaprli.

Jugoslavija dela skrbi Nemcem v Velenju. Kaj bo neki z nami, se povprašujejo. Največjo brigo pa ima poštar Herman Goll, Nemec skoz in skoz. Verjamemo! Mož — pardon, saj je še vedno mladenič — ima službo, ki je v Jugoslaviji ne bo mogel opravljati Nemec. Ni bolj zagrizene nemške pošte kakor je velenjska! Vse nemško, samo nemško in nič druga kot nemško! G. Muki, le pospravi svoje kovčeke in jih oddaj — zadnja postaja postaja: Berlin, zakaj preveč jih imaš na grbi! Povrh pa tudi ne bo več priložnosti za barantijo, v Jugoslaviji bodo postave za vse državljane enake. Vsi drugi prej, samo Gol ne. Tako in nič drugače!

Zborovanje na Pesnici. V četrtek, dne 7. nov. popoldne se je v hiši g. Hojnika na Pesnici zbralo veliko število zavednih in odličnih mož širne okolice. Ustanovila se je Narodna straža za občini Pesnica in Ranca. Razpravljalo se je o ustanovitvi narodnih straž in krajevnih Narodnih svétov v drugih občinah in župnijah. Zastopnik N. S. iz Maribora je posebno opozarjal na težave v aprovizačnem vprašanju. Kmetje so izjavili, da upoštevajo sedanji položaj in da bodo radevolje odstopili naši vladi živino in živila, kar jih morejo od-

stopiti. Sami so izjavili, da je drugače nevarnost, da izbruhnejo vsled pomanjkanja živil po mestih in industrijskih krajih nemiri in bi gladno ljudstvo začelo samo pleniti na kmetih. Govorili so gg. Med ved, Žebot, Čonč, Vodenik, Hojnik, Supanič, Mermolja in več drugih. V odbor Narodne straže so bili izvoljeni gg. Supanič Leopold, Mermolja Ivan, Hojnik Aleksander, Kuntzner Karel, Supanič Jožef, Wenigerl Franc in Grahornik Ivan. Za poveljnika je bil izbran g. Vicman, za njegovega namestnika g. Kautzner mlajši. Narodna Straža bo zastražila kolodvor in drž. cesto. Zborovanje je bilo v vsakem oziru zanimivo in je trajalo nad 3 ure. Enako zborovanje bo v nedeljo, dne 10. nov. dopoldne v Jarenini in Št. Jakobu.

Wilsonova načela za mir. Znani ameriški senator in Wilsonov zaupnik Lodge je minulo soboto govoril na nekem shodu ter rekel: Predsednik Wilson nima nikakega odločilnega upliva na pogajanja za premirje, zato bo pa pri sklepanju miru strogo uveljavil svoja načela.

Bavarci na Tirolskem. Bavarska armada je zasedla Solnograško in severno Tirolsko. Nemško avstrijska vlada je vložila proti temu protest. Bavarci se hočejo na tirolskem ozemlju upreti poskusu ententinih čet, da bi udrle preko Tirolske na Bavarsko.

Brata Attemsa prijeta. Dalmatinski cesarski namestnik Mario grof Attems je zbežal iz Dalmacije. Prijeli so ga člani Narodnega odbora v Senju. Pod sigurno stražo so go spravili nazaj v Dalmacijo. — Kranjskega deželnega predsednika Henrika grofa Attems pa so prijeli v Ljubljani ter so ga, kakor poroča »Hrvatska Država«, odpeljali v Zagreb, kjer bo interniran.

Brezobzirno naznanite vse tiste osebe, ki so plenile, ropale, ali si na kak drug način prilaščale tujo lastnino. Javite jih Narodnemu svetu. Navedite tudi priče in druge podatke.

V mnogih občinah še niso ustanovili Narodne straže. Storite to takoj!

Francija zoper združenje Nemške Avstrije z Nemčijo. Vsi vodilni francoski listi se izrekajo zoper združenje Nemške Avstrije z Nemčijo, ker bi vsled tega nastala nova Nemčija mogočna država in bi utegnila postati v doglednem času nevarna sosedu Franciji. List »Gaulois« piše med drugim: Vsak narod, ki zahteva biti priključen kaki vojskujoči se državi, mora biti deležen koristi, katere bi nudil zmagovalcem mirovni sklep, oziroma mora biti deležen bremen, ki bodo naložena premaganemu. Z drugimi besedami povedano: Ako bi se Nemška Avstrija združila z Nemčijo, bi morala prevzeti tudi del ogromnih bremen in dolgov, ki bodo naložena Nemčiji.

Narodno veče pozvalo ententine čete na pomoč. N. V. je brzojavno naprosilo vrhovnega poveljnika ententinih čet, da vse potrebno ukrene, da ententine čete čimpreje zasedejo nase kraje ter s tem omogočijo, da se bo vračanje razpršenih čet v domovino vršilo s čimmanjšo škodo za naše ozemlje.

Pogoji entente za mir z Nemčijo. Wilson je pozval nemško vlado, naj pošlje svoje pooblaščence k Fochu radi sklepa miru. Wilson povdarja, da bo morala Nemčija povrniti vso škodo, ki jo je povzročila na suhem, na morju in v zraku. Nemški pooblaščenci so že odpotovali, da stopijo v dogovor s Fochem.

Češko-slovaška država dobi vso pomoč od entente. Češki odposlanci, ki so se vrnili iz Švice, poročajo, da so z uspehom svojih pogajanj z državami entente zelo zadovoljni. Vse, kar so Čehi zahtevali, se jim je obljubilo. V dveh do treh mesecih pride dovoli blaga za obleke in čevlje. Češka dobi tudi vojno odškodnino.

Tedenske novice.

Važne novice. Od jutri naprej bomo izdajali vsak torek, v sredo in soboto poseben list »Male Novice«, ki bodo prinašale najvažnejše novejše vesti. »Male Novice« bodo izhajale vsak dan ob štirih popoldne in se bodo prodajale v vseh tobakarnah po 10 v.

Dr. Korošec se vrne v nekaj dneh iz Švice v domovino.

General Maister, vrhovni vojaški poveljnik za Slovensko Štajersko v Mariboru, sprejema stranke vsak dan od 11. do 1. ure opoldne in sicer v I. nadstropju okrajnega glavarstva v Mariboru.

Iz politične službe. Za okrajnega glavarja v Celju je imenovan dosedanji uradni vodja Luka Wolte, ker ministerialni tajnik dr. Franc Ratej radi bolezni ne more nastopiti službe. — G. dr. Pirkmaier okrajni glavar v Pluju je nevarno obolel.

Pouk na mariborski realki. Na mariborski drž. realki se začne zopet reden pouk v pondeljek dne 11. novembra.

Iz srednješolske službe. Začasni učitelj na mariborski državni gimnaziji Franc Bračun je imenovan za stalnega gimnazijskega učitelja istotam.

Poslanec dr. Ivan Benkovič se je te dni vrnil od sej Narodnega veča v Zagrebu in od bolniške postelje svoje v Trstu nenadoma obolele soproge v Celje.

Slovenskemu občinstvu priporoča Narodni svet naj pusti nemško železničarsko osobje pri miru naj ga podpira v njegovi težki službi, da se vzdrži na vsak način na železnicah reden promet.

Organizirajte se vsi! Moški od 17. do 40. leta, ki so bili vojaki, naj se javijo pri svojih kadrih — oni 47. pešpolka v Mariboru v domobranski vojašnici — vsi drugi za orožje sposobni moški pa naj se vpišejo v domače narodne straže. Le združeni in ako bomo storili vsak svojo dolžnost, nam bo mogoče obvarovati sebe, svoje domove, svoje družine, žene in otroke.

Vzdržujte red in mir! Časi so tako resni, da mora vsak od nas nujno skrbeti za red in mir. Kdor ga krši, ga takoj primite in izročite oblasti.

Slovenski vojaki! Pokorili ste se štiri leta ukazom tuje vlade, pokorite se nekaj tednov ukazom svoje domače vlade, da obvarujete sebe in svoje domove.

Slovenski mladeniči — vojaki! Pokažite se junake. Zapustite svoj dom in vpišite se v jugoslovansko armado. V Mariboru se zglasite takoj v domobranski vojašnici!

Sedaj je obramba prvo! Vsi v Narodne straže, mlajši pa v vojašnice. Delo na polju bodo že opravile ženske. Rojaki, orožje v roke!

V Račah se bo vršilo v nedeljo, dne 10. t. m. ob pol treh popoldne pri Kmetijski zadrugi veliko zborovanje za Dravsko polje. Govorilo se bo o položaju, o Narodni straži in drugih perečih vprašanjih. Slovensko ljudstvo iz župnij Slivnica, Fram, Polskava, Št. Janž in Cirkovce, prihiti ta dan v Rače. Govori zastopnik Narodnega sveta iz Maribora.

Osebni vlaki med Mariborom in Ljubljano. Iz Maribora proti Trstu vozijo sledeči vlaki: štev. 31 prihod v Maribor 6.45 zvečer odhod 7.35 zvečer; štev. 35 prihod v Maribor 7.33 zjutraj, odhod ob 8.12 zjutraj; proti Dunaju: vlak štev. 32 prihod v Maribor 7.41 zvečer, odhod 8.35 zvečer; vlak št. 34 prihod v Maribor 4.43 zjutraj, odhod 5.23 zjutraj.

Novi vlak do Središča. Ptujski vlak, ki odhaja iz Maribora ob 7. uri 45 minut zjutraj, vozi od 9. t. m. naprej do Središča in pride od tam nazaj v Maribor ob 12. uri 20 minut.

Tatvine, ropanje in nevarne grožnje. Iz nekaterih krajev se poroča, da se tudi naše civilno prebivalstvo udeležuje ropanja in kupuje zlasti ukradene vojaške reči. V posameznih slučajih so premožnejše osebe dobile tudi dopise z grožnjami itd. Opozarjamo naše ljudstvo, naj bode pametno, ker že v kratkem zadene vse krivce brezpogojno stroga kazen. Stari kazenski zakoni veljajo v Jugoslaviji naprej in navajamo samo, da se nevarna grožnja in tatvina kaznuje s težko ječo od 6 mesecev do 1 leta, v obtežilnih okoliščinah celo do 5 let, ropanje pa s težko ječo od 5 do 20 let, ako pa je bil kdo pri ropanju težko poškodovan, pa se krivci kaznujejo z dosmrtno ležko ječo. Kdor kupi ali si prilasti kako reč, ki je bila uropana, se kaznuje s težko ječo od 1 do 5 let, kdor pa kupi ukradene reči, pa z ječo od 6 mesecev do 5 let. Bodite torej pošteni in ne storite nobenega kaznjivega dejanja, ker vse krivce bodo zadele stroge kazni! Jugoslovani morajo ohraniti svoje pošteno ime.

Plačujte davke! Jugoslavija potrebuje za svojo upravo, za armado in za izplačevanje podpor denarja. Radi tega se vrši plačevanje davkov naprej po starem načinu.

Vojaška plača in podpore. Narodno veče v Zagrebu je sklenilo, da se vojaška plača za posameznega moža zviša na 5 K dnevno. Podpore za svojce ostanejo kakor dosedaj, a dobijo je le tiste družine, čijih svojci vršijo sedaj brambno službo. Častniki do IX. činovnega razreda dobivajo 10 K, oni višjih razredov pa 5 K več kot do sedaj. Moštvo, koje še ni nikjer dodeljeno, dobiva staro plačo. Odredba je stopila v veljavo dne 1. t. m.

Iz Hajdine smo poslali za našo ubožno jugoslovansko deco 700 K. Pri nas, ki bivamo tik Ptuja, se je pobiralo v vojnem času v raznovrstne dobre in i slabe namene, a kljub vsem prejšnjim nadležnostim ni bilo sedaj v župniji nikogar, ki bi v dobro ime svoje slovenske hiše ne daroval po svoji moči veselega srca. Pred pobiranjem podpisov za majniško deklaracijo so zbežale nekatere „korajžne“ osebe na dile ali v hlev, sedaj so se vse vasi postavile v dobrodelno vrsto jugoslovanske samopomoči po tem redu: Slovenja vas 167 K, Gereča ves 101 K, Skorba 60 K, Sv. Kungota 59 K, Gornja Hajdina 58 K, Hajdoše 50 K, Dražence 36 K, Spodnja Hajdina 35 K in Njiverce 23 K. Domača rodoljuba sta zaokrožila svoto, kakor je bila oddana v pomoč mlajšemu naraščaju mogočne Jugoslavije.

V predorih južne železnice 297 mrtvih vojakov. Ker so sedaj vsi vlaki južne železnice, ki prevažajo vojaštvo iz italijanskega bojišča, tako prenapolnjeni, da zleze mnogo vojakov na strehe železniških vozov, se je v teh dneh pripetilo 297 slučajev, ko so ti na strehah železniških vozov sedeči vojaki trčili v predorih ali tunelih ob tunelski obok in našli na povratku v domovino žalostno smrt.

Dve veliki železniški nesreči. V sredo, dne 6. novembra, ob 11. uri ponoči, je skočil iz tira na progi Sternta!—Ptuj vlak z vračajočimi se vojaki. Vzrok: ker se je strla os pri nekem vozu. 10 vagonov je razbitih. Pod razvalinami je ležalo 50 mrtvih in 70 ranjenih. — Na postaji Rakosz pri Budimpešti pa se je pri železniški nesreči dne 5. novembra ponesrečilo 240 ljudi; mrtvih je 60 oseb. Bili so večinoma vojaki.

Organizirajte takoj v vsakem kraju Narodno stražo! Roparske tolpe se prikazujejo. Kamor pridejo, vse poplenijo. Teh tolp se bodete ubranili le z lastnimi stražami. Vsak mož je dolžen vstopiti v Narodno Stražo, da brani življenje in imetje sebi in drugim. Orožje dobite pri vojaških poveljstvih.

Potnike na železnici poziva Narodni svet, naj nikar ne povzročajo narodnih prepirov. Sedaj ni čas za take malenkosti. Bodimo vzdržni in ne izzivajmo.

Kmetje, pozor! Narodni svet Vas zopet in zopet poziva, da oddaste žito in živino tudi zanaprej in sicer takoj, kakor dozdaj. Pri oddaji živine in žita ostane za zdaj vse pri starem. Nekateri neljubi nakupovalci so odstranjeni. Kmetje, le v Vašo korist je, da oddaste svoje pridelke in živino. Ako bi ubogo ljudstvo moralo stradati, potem se začnejo nemiri, ki v prvi vrsti škodujejo kmetom. Kajti lačne množice začnejo iskati živeža in pleniti ravno pri kmetih, koder mislijo, da so pri njih shranjena živila. V kratkem dobimo živež iz Amerike, potem bo to odpadle neljubo rekvizicije.

Sv. Marko niže Ptuja. Vlč. g. župnik Leopold Skuhersky si je zlomil nogo in se zdravi v ormoški bolnišnici. Bog daj, da bi kmalu okreval!

Št. Lovrenc v Slov. gor. Ni res, da ne bi bili naši župani nič storili za boljšo narodno bodočnost, ker so tudi tri občine podpisale za Jugoslavijo in sicer Št. Lovrenc v Slov. gor., Hlaponci in Dragovič.

Hajdina pri Ptuju je španska pljučnica pograbila z neusmiljeno silo. Kot jesenska megla plazi se ta bolezen iz ene vasi v drugo. Dne 3. t. m. je bilo previdenih samo v eni vasi 10 bolnikov, a v župniji je še mnogo bolnih; pogreb je bil včeraj eden, danes sta bila dva in jutri čakata zopet dva. Spoštovana Žirovnikova rodbina je izgubila najpoprej sina, potem očeta, potem otroka in slednjič še mater.

VOJAKI!

Domovina vas kliče! Jugoslavija nujno potrebuje brambovcev. Dosedaj ste služili tujcem, stopite sedaj v službo jugoslovanske domovine. Oglasite se takoj pri svojih kadrih. V Mariboru se oglašajte v domobranski ali artilerijski vojašnici, v Celju pa v domobranski. Dnevna plača 5 K in popolna oskrba. Ko bo naša Jugoslavija popolnoma urejena — kar se bo kmalu zgodilo —, pa boste lahko šli na svoje domove. Sedaj pa držite disciplino in ne uhajajte domov!

Mala naznanila.

Prostovoljna dražba.

V Vrhovdolu, 25 minut od Lembaha oddaljeno vinogradniško posestvo Conrada se potom prostovoljne dražbe odda v petek dne 15. nov. 1918 ob 11. uri predp. Površina znaša 5 oralov 906 sežnjev, gospodska hiša, viničarija, pralna kuhinja, preša, hlevi, studenec, sodi, ure, pohištvo, lep glasovir, kočija in tovorni voz itd. vse v dobrem stanu, nadalje 2 kravi, 1 svinja s 5 mladiči. Izklicna cena znaša 70.000 K. — Kupci morajo pred dražbo položiti K 7000, varščine in sicer v gotovini. Posestvo dobi tisti, kateri bo največ ponudil ter mora svoto plačati takoj v gotovini. Kupna pogodba se napravi ali takoj, ali se pa priglasi naslednjega dne. Pod izklicno ceno se posestvo ne proda. Posestvo si je ogledati samo v četrtek dne 14 nov. 1918 od 11. ure nadalje. Natančnejša pojasnila da gospod Zach v Mariboru, Tegetthoffplatz štev. 3 med 2—3 uro popoldne. 261

Viničarja

išče dr. Sernec, Bismarkova cesta 1, Maribor. 263

Obleko

dam za živež. Naslov: Permoser, Kaserngasse 5. Maribor. 262

Dve strojepiski.

Vrhovno vojaško poveljstvo za Spodnje Štajersko na mariborskem okrajnem glavarstvu sprejme dve izurjeni strojepiski. 262

Pianino

na prodaj. Maribor, Wildenrainerjeva ulica štev. 6. (Profesor Druzovič.) 257

100 kilogramov

karbida se proda v Nadvojvode Evgenovi ulici 6/I nd. Maribor. 260

Hišo,

srednjo ali manjšo v mestu ali v okolici kupim. Ponudbe na upravo. 258

Iščem

izurjenega solicitatorja za odvetniško pisarno. Dr. J. Rapoc, Tržaška cesta, Maribor. 259

Izdajatelj in založnik: Konsorcij „Straža.“ Odgovorni urednik: Vekoslav Stupan. Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru.